

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Da Elisabeth var i sjette måned, blev englen Gabriel sendt fra Gud til en by i Galilæa, der hedder Nazaret, til en jomfru, der var forlovet med en mand, som hed Josef og var af Davids hus. Jomfruens navn var Maria. Og englen kom ind til hende og hilste hende med ordene: »Herren er med dig, du benådede!« Hun blev forfærdet over de ord og spurgte sig selv, hvad denne hilsen skulle betyde. Da sagde englen til hende: »Frygt ikke, Maria! For du har fundet nåde for Gud. Se, du skal blive med barn og føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus. Han skal blive stor og kaldes den Højestes søn, og Gud Herren skal give ham hans fader Davids trone; han skal være konge over Jakobs hus til evig tid, og der skal ikke være ende på hans rige.« Maria sagde til englen: »Hvordan skal det gå til? Jeg har jo aldrig været sammen med en mand.« Englen svarede hende: »Helligånden skal komme over dig, og den Højestes kraft skal overskygge dig. Derfor skal det barn, der bliver født, også kaldes helligt, Guds søn. Også din slægtning Elisabeth har undfanget en søn, nu i sin alderdom. Hun, om hvem man siger, at hun er ufrugtbart, er i sjette måned; thi intet er umuligt for Gud.« Da sagde Maria: »Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!« Så forlod englen hende. Lukasevangeliet 1,26-38

Luther havde efter sigende et Maria-billede hængende i sit studerekammer.

Grundtvig skrev Maria-hymner, fx *Jomfru Maria*, der slutter med ordene:

*Nu, så længe Sol oprinder,
Kaldes skal den ungmø skøn
Den velsignede blandt kvinder,
Moder til Gud-Faders Søn!*

Notre Dame i Paris er opkaldt efter Jomfru Maria, ligesom *Københavns Domkirke*, *Vor Frue*, er det, for slet ikke at tale om det gamle karmeliterkloster i Helsingør. Hun er overalt, og så alligevel ikke rigtig nogen steder. Så hvorfor er det, at vi kun beskæftiger os med Jomfru Maria til jul og så præcis ni måneder før, til Mariæ Bebudelse?

Det lidt for lette svar ville være, at det nok er patriarkatets skyld? De mange mænd har jo været mere optaget af herreklubben: Faderen, Sønnen og Helligånden. Hvis Gud da overhovedet har et køn. Det har Gud forhåbentlig ikke, selvom vi kalder *ham* for *han*. Vi kalder jo også et stoleben for et stoleben, selvom det ikke har tæer. Men hvorfor er Maria blevet gemt væk i stalden, ved korsets fod og så her en uge før påsken går i gang? Det har måske ikke så meget med patriarkatet at gøre. Det handler nok mere om frygt for det katolske.

Efter reformationen ville man nemlig være så u-katolsk som overhovedet muligt. Der skulle ikke være nogle helgener, ingen hokuspokus, ingen Jomfru Maria. Hun var sag for katolikker; hun var den første man mødte, når man trådte ind i en katolsk kirke. Hun stod over et hav af stearinlys med en indsamlingsbøsse for fødderne. From og bedende, grædende og sørgmodigt betragtede sin ofrede søn. Og det blev for meget for reformatorerne. De længtes efter et mere enkelt udtryk i kirken. Det var Ordet der var i centrum, og et menneske kunne ikke blive frelst ved andet end troen på Guds søn. Og ved lidt fromhed måske. For lidt fromhed skader som bekendt aldrig.

Og derfor gjorde man op med helgendyrkelsen. Det enkelte menneske skulle nødig ophøjes til en halvgud – eller en halvgudinde! Så Maria måtte lade livet til fordel for Ordet. En idé, som Luthers efterkommere var mere drevet af, end Luther selv. Han sad jo dagligt og kiggede på Jomfru Maria i sit arbejdsværelse. Alligevel røg hun ud.

Uanset hvor kønsfikserede eller reformatoriske ens briller nu engang måtte være, er det altså lidt synd. Det er synd, at Maria ikke fylder mere i kirkeåret, end dagene omkring jul og så i dag.

Hun er nemlig kilde til stor menneskelig indsigt, der dog ikke har så meget med køn at gøre. Det har mere noget med livsmod at gøre. Maria anskueliggør det moderne menneskes problem på en finurlig måde, for Marias ord er et opgør med den ekstreme dyrkelse af selvet og af identiteten. Man kan jo nemt komme til at tro, at *selvet* og *identiteten* er de eneste ting, der er at sige om et menneske. Men Maria har mere at sige om det at være et menneske. For hun er et menneske der står i et forhold til Gud, ikke kun et menneske der står i et forhold til sig selv.

Og så handler det for Maria mere om hvordan end om hvorfor! Så enkelt kunne den store fortælling om Jomfru Maria og ærkeenglen Gabriel genfortælles.

Mere hvordan, mindre hvorfor. Det handler mere om, hvordan hun forvalter sit liv. Ikke så mange forbehold og teoretiske overvejelser om hvorfor hun overhovedet er der.

Maria skal forvalte en krævende opgave, men den er ikke større end at hun kan overskue den. Opgaven består i at hun skal blive Jesu moder. *Hvordan skal det gå til?* spørger Maria med berettiget forfærdelse. *Hvordan skal det gå til?* Hun udvander hun ikke i protest eller kaster sig ud i eksistentielle overvejelser over, hvorfor det det lige nøjagtig er hende, der har fået sådan en krævende og unfair opgave. Nej, spørger hun: *Hvordan skal det gå til?*

Englen forklarer hende, at hun ikke skal stå alene med opgaven, for det skal ske ved Helligåndens mellemkomst. Nu kan man selvfølgelig afvise optrinnet som det rene nonsens, eller som et psykotisk mareridt: en teenagepige, der skal føde Guds søn! *Jeg har jo aldrig været sammen med en mand*, som Maria siger. På samme måde kunne man så afvise kærligheden for den sags skyld. Kan kærligheden ikke være mindst lige så afsindig som Helligåndens mellemkomst? Jo, selvfølgelig kan kærligheden gøres enormt u-poetisk.

Selv stor digtning kan skilles ad til små bogstaver. Men fortællingen om ærkeenglen Gabriel og Jomfru Maria er ikke kun gådefuld og uforklarlig. Den også er genial, fordi den er så konstruktiv! Den kredser om et menneske, der accepterer sin skæbne - på trods!

Maria overgiver sig til sin skæbne, moderskæbnen, ikke med en række betingelser og smålige forbehold. Maria skriver ikke under på en kontrakt med klausuler og pensionsordning og fri telefon – for hun overgiver sig. Ubetinget. Englen siger: *Thi intet er umuligt for Gud*.

Slægtningen Elisabeth har fået en søn i en sen alder, forklarer englen. Ligesom den gammeltestamentlige Abrahams hustru Sara, der blev gravid i en grotesk sen alder. *Thi intet er umuligt for Gud*, og det bliver de ord, Maria kommer til at sætte sin lid til. Hun udbryder: *Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!* Tænk engang, hvis vi kunne gå til vores livsopgaver med den samme tillid. Med et tillidsfuldt *hvordan* i stedet for at rynke på næsen og sige *hvorfor?*

Hvordan skal jeg komme gennem den her sygdom?

Eller hvordan skal jeg få sagt ordentligt farvel?

Hvordan bliver den sidste tid den bedste tid?

Eller hvordan kan jeg finde endnu mere tillid frem i hjertet?

Lad det ske mig efter dit ord! Efter dit ord, og altså ikke bare efter mine egne ord, men efter dit ophøjede og hellige ord. Ifølge dette ord, er Maria Guds elskede barn. Hun er ellers ikke en særlig person. Nok noget af det jævreste, man kunne forestille sig. En fattige teenagepige fra Nazareth.

Og det er netop evangeliets tykke streg under hendes liv, og under ethvert menneskes liv: At enhver er udvalgt til en opgave, at livet er helligt, og at det menneske også er omfattet af Gud. AMOR FATI, elsk din skæbne.

Der var en præst, der hed Niels Brønnum. Han var præst i Brønshøj Kirke gennem et kvart århundrede. Han døde i 2019. Han døbte mig og mine brødre, og min mor, og så var han et livstykke uden lige. Et humoristisk menneske, og et både bevægende og bevæget menneske. Han holdt fast i, at vi hver især er Guds udvalgte, hellige og elskede, som der står i vielsesriutalet. *Ifør jer da, som Guds udvalgte, hellige og elskede, inderlig barmhjertighed, godhed, ydmyghed, mildhed, tålmodighed.*

De ord sagde han til folk, fordi de ord var sande. Han sagde dem ikke kun i kirkerummet til vielseerne, men også nede i Netto og ude på Brønshøj Torv, når han stødte på en tidligere konfirmand. Ordene lød også når han mødte en plaget sjæl der fordrev tiden ved et busstoppested. *Hey, husk lige på, at du også er Guds udvalgte, hellige og elskede.* Ordene lød til kendte og til komplet ukendte.

Niels praktiserede evangeliet i øjenhøjde - og på gadeplan. Guds ord, så man kan forstå det. Det er selvfølgelig også lidt skørt, men det bliver man af at være præst.

Men mere end alt andet, så var ordene en bebudelse. Niels overraskede det helt almindelige, dødelige og usle menneske, lige der midt på Brønshøj Torv med ordene om, at det menneske var noget ganske særligt. *Udvalgt, helligt og elsket.* For det havde det menneske nok brug for at høre. Det har vi alle brug for at høre. At vi er villet og at vi har en opgave i tilværelsen, som bebudelsen lyder. Til høj og til lav.

Derfor kan vi sige: Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Far, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver en sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen

Så vil jeg bede jer rejser jer.